

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 41:2013 „GYDYTOJAS
PERIODONTOLOGAS. TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR
ATSAKOMYBĖ“ PATVIRTINIMO**

2013 m. gegužės 30 d. Nr. V-568
Vilnius

Vykdydamas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymą (Žin., 1994, Nr. 63-1231; 1998, Nr. 112-3099):

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 41:2013 „Gydytojas periodontologas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 1997 m. gegužės 16 d. įsakymą Nr. 269 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 41:1997 „Gydytojas odontologas periodontologas. Funkcijos, teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ (Žin., 1997, Nr. 44-1101);

2.2. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. V-79 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymų pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. 32-1030) 1.59 punktą.

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal administruojamą sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

VYTENIS POVILAS ANDRIUKAITIS

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 41:2013

GYDYTOJAS PERIODONTOLOGAS TEISĖS, PAREIGOS, KOMPETENCIJA IR ATSAKOMYBĖ

I. TAIKymo SRITIS

1. Ši Lietuvos medicinos norma nustato gydytojo periodontologo veiklos sritis, teises, pareigas, kompetenciją ir atsakomybę.

2. Ši Lietuvos medicinos norma privaloma visiems gydytojams periodontologams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams ir institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų profesinę kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

II. NUORODOS

3. Ši Lietuvos medicinos norma parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais teisės aktais:

3.1. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu (Žin., 1994, Nr. [63-1231](#); 1998, Nr. [112-3099](#));

3.2. Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos įstatymu (Žin., 1996, Nr. [35-855](#); 2004, Nr. 4-36);

3.3. Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. [102-2317](#); 2009, Nr. 145-6425);

3.4. Lietuvos Respublikos odontologų rūmų įstatymu (Žin., 2004, Nr. [4-35](#));

3.5. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 634 „Dėl Bendrųjų reikalavimų medicinos normoms rengti patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. [100-3192](#));

3.6. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 65 „Dėl Informacijos apie pacientą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms teikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [13-405](#));

3.7. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2001 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [11-388](#));

3.8. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-219 „Dėl odontologijos praktikos profesinių kvalifikacijų rūšių“ (Žin., 2004, Nr. [57-2010](#));

3.9. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. V-624 „Dėl Odontologijos praktikos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [137-5006](#));

3.10. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. V-712 „Dėl Odontologinės priežiūros (pagalbos) ir burnos priežiūros paslaugų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [155-5663](#));

3.11. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. V-738 „Dėl Grubių pacientų teisių pažeidimų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. [157-5730](#));

3.12. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. V-95 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 31:2008 „Radiacinės saugos reikalavimai

medicininėje rentgenodiagnostikoje“ patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [22-819](#));

3.13. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-636 „Dėl Siuntimų ambulatorinėms specializuotoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti ir brangesniems tyrimams bei procedūroms atlikti įforminimo, išdavimo ir atsakymų pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [76-3028](#));

3.14. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. V-18 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 4:2009 „Medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ ir Lietuvos medicinos normos MN 100:2009 „Aktyviųjų implantuojamųjų medicinos prietaisų saugos techninis reglamentas“ patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. [13-523](#));

3.15. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. V-383 „Dėl Medicinos prietaisų instaliavimo, naudojimo ir priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [54-2660](#));

3.16. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. [124-6241](#));

3.17. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-715 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 74:2011 „Odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos: bendrieji įrengimo reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. [97-4569](#));

3.18. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. V-737 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. [100-4720](#)).

III. TERMINAI IR APIBRĖŽTYS

4. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojami terminai ir apibrėžtys:

Gydytojas periodontologas – gydytojas odontologas, baigęs periodontologijos specialybės rezidentūrą.

Gydytojo periodontologo praktika – teisės aktų reglamentuota gydytojo periodontologo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama odontologinė priežiūra (pagalba), apimanti burnos gleivinės ir apydančio (kraštinio periodonto) audinių įgimtų ir įgytų defektų bei ligų profilaktiką, diagnostiką ir gydymą.

IV. BENDROSIOS NUOSTATOS

5. Gydytojo periodontologo profesinė kvalifikacija įgyjama baigus vientisąsias universitetines odontologijos specialybės studijas ir periodontologijos specialybės rezidentūrą. Užsienyje įgyta gydytojo periodontologo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Teisė verstis gydytojo periodontologo praktika suteikiama asmeniui, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusiam gydytojo periodontologo profesinę kvalifikaciją ir turinčiam teisės aktų nustatyta tvarka išduotą galiojančią odontologijos praktikos licenciją, suteikiančią teisę verstis odontologijos praktika pagal gydytojo periodontologo profesinę kvalifikaciją.

7. Gydytojas periodontologas dirba savarankiškai pagal savo kompetenciją, bendradarbiaudamas su gydytojais odontologais ir gydytojais odontologais specialistais, burnos higienistais, kitais sveikatos priežiūros specialistais.

8. Gydytojas periodontologas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, šia medicinos norma ir kitais teisės aktais, įstaigos, kurioje dirba, įstatais, vidaus darbo tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

9. Gydytojas periodontologas verčiasi gydytojo periodontologo praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose galiojančią odontologinės priežiūros (pagalbos) įstaigos licenciją teikti periodontologijos paslaugas.

V. TEISĖS

10. Gydytojas periodontologas turi teisę:

10.1. verstis gydytojo periodontologo praktika šios medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

10.2. turėti gydytojo odontologo spaudą, išduotą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.3. skirti vaistus ir išrašyti receptus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.4. spręsti laikino nedarbingumo klausimus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.5. gauti būtiną darbui informaciją, priemones, įrangą, instrumentus, vaistus, taip pat gauti būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.6. teikti pasiūlymus darbdaviui dėl paslaugų teikimo pacientui, gydymo ir darbo sąlygų gerinimo;

10.7. konsultuoti pacientus, odontologus, burnos priežiūros specialistus ir kitus sveikatos priežiūros specialistus periodontologijos teorijos ir praktikos klausimais;

10.8. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja Odontologų profesinės etikos kodeksui arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo periodontologo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.9. siųsti pacientus pas gydytojus odontologus specialistus ir kitus sveikatos priežiūros specialistus dėl konsultacijos ir gydymo;

10.10. pagal kompetenciją išduoti asmens sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.11. nustatyti žmogaus mirties faktą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.12. dalyvauti mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje, dalyvauti kuriant ir diegiant naujas medicinines ir informacines technologijas;

10.13. dalyvauti įvairiose sveikatos profilaktikos, diagnostikos, sveikatinimo ir gydymo programose, moksliniuose tyrimuose bei mokslinėje veikloje;

10.14. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Gydytojas periodontologas gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.

VI. PAREIGOS

12. Gydytojas periodontologas privalo:

12.1. verstis odontologijos praktika Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

12.2. tobulinti savo profesinę kvalifikaciją;

12.3. laikytis odontologijos praktikos licencijavimo taisyklių;

12.4. vykdyti gydytojo periodontologo praktikos veiklą, laikantis nustatytų profesinių pareigų ir standartų, verstis šia praktika pagal kompetenciją, reglamentuotą šios medicinos normos VII skyriuje, neviršyti šios kompetencijos, savo veikloje vadovautis galiojančiais teisės aktais bei norminiais dokumentais;

12.5. mokyti pacientus sveikos gyvensenos, racionalios mitybos ir taisyklingos dantų priežiūros;

12.6. informuoti pacientą apie jo sveikatos sutrikimus, gydymą ir jo eigą, taip pat kitas teikiamas sveikatos priežiūros paslaugas;

12.7. taikyti teisėtus ir pažangius profilaktikos, diagnostikos ir gydymo metodus bei medicinos technologijas;

- 12.8. užtikrinti pacientų gydymo tęstinumą ir stebėjimą;
- 12.9. pacientą atsiuntusiam sveikatos priežiūros specialistui pranešti konsultacijos rezultatus, tyrimo duomenis, rekomendacijas;
- 12.10. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuotis ir gydytis pas atitinkamos srities specialistą;
- 12.11. laikytis odontologo profesinės etikos principų, gerbti pacientų ir kolegų teises;
- 12.12. tinkamai tvarkyti odontologijos praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, analizuoti savo darbo rezultatus;
- 12.13. nustatyta tvarka teikti statistikos ir kitus privalomus atskaitomybės duomenis;
- 12.14. teikti informaciją apie pacientų sveikatos būklę, diagnozes ir gydymą valstybės institucijoms bei kitoms įstaigoms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
- 12.15. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančius medicinos prietaisus;
- 12.16. užtikrinti, kad medicinos prietaisai būtų laikomi, instaliuojami, naudojami ir prižiūrimi teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojo su medicinos prietaisu pateikta informacija;
- 12.17. teikti būtinąją medicinos pagalbą;
- 12.18. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

VII. KOMPETENCIJA

- 13. Gydytojo periodontologo kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs odontologijos studijas, periodontologijos specialybės rezidentūrą bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę odontologijos ir periodontologijos mokslo ir praktikos pažangą.
- 14. Gydytojas periodontologas turi žinoti:
 - 14.1. veido ir burnos srities anatomiją, fiziologiją, žmogaus amžiaus ir lyties ypatybes, veido ir burnos srities bei gretimų sričių organų patologiją, funkcijos sutrikimų, odontologinių ligų etiologiją, patogenezę, diagnostiką, gydymą ir profilaktiką;
 - 14.2. infekcijų kontrolės principus;
 - 14.3. aplinkos ekologijos ir higienos pagrindus;
 - 14.4. visuomenės sveikatos bendruosius principus;
 - 14.5. fundamentinės epidemiologijos pagrindus;
 - 14.6. Lietuvos sveikatos politikos pagrindus;
 - 14.7. mokslinio tyrimo planavimo pagrindus;
 - 14.8. pacientų teises ir pareigas;
 - 14.9. odontologinės priežiūros (pagalbos) organizavimo pagrindus ir sąlygas;
 - 14.10. sveikatos teisės, sveikatos ekonomikos ir vadybos pagrindus, sveikatos draudimo sistemas;
 - 14.11. saugos darbe ir sveikatos saugos organizavimą bei valdymo teisinius pagrindus;
 - 14.12. profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų darbe profilaktikos tvarką, nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;
 - 14.13. farmakologijos pagrindus, medikamentų, medžiagų ir priemonių, susijusių su odontologijos praktika ir odontologinių ligų gydymu ir profilaktika;
 - 14.14. burnos ligų profilaktikos programų projektų rengimo, programų įdiegimo organizavimo, efektyvumo vertinimo principus;
 - 14.15. veido kaulų, žandikaulių ir dantų diagnostinės rentgenologijos ypatumus: rentgenografiją, rentgenogramų ir rentgeno tyrimo vertinimo kriterijus;
 - 14.16. dantų ir burnos ligas, jų diagnostikos, diferencinės diagnostikos ir gydymo principus;
 - 14.17. darbo su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais reikalavimus, radiacinio saugumo užtikrinimo sąlygas.
- 15. Gydytojas periodontologas turi išmanyti:

15.1. sveikatinimo veiklos organizavimo pagrindus, sveikatinimo veiklos būtinąsias sąlygas, odontologinės priežiūros įstaigos veiklos organizavimo, vykdymo teisinius pagrindus;

15.2. odontologinių ligų profilaktikos organizavimą, sveikatinimo ir profilaktinių priemonių taikymo kriterijus;

15.3. biomedicininį tyrimų etikos reikalavimus, audinių paėmimo diagnostikos ir gydymo tikslams pagrindus, sąlygas ir tvarką;

15.4. asmens burnos protezavimo indikacijas, dantų protezų parinkimo kriterijus, racionalaus protezavimo planavimą, dantų protezavimo pagrindus, pagrindinius ortodontinio gydymo būdus;

15.5. dantų anatomiją, jų vystymosi, dygimo ir kaitos ypatumus;

15.6. veido ir žandikaulių bei gretimų sričių organų (klausos, regos, nosiaryklės, galvos ir kaklo) anatomiją, fiziologiją ir patologiją;

15.7. periodonto ligų etiologiją, rizikos veiksnius, patogenezę, kliniką, diagnostiką, gydymo ir profilaktikos metodus;

15.8. periodonto ir burnos gleivinės embriologiją, anatomiją, fiziologiją, mikrobiologiją ir patologiją;

15.9. periodonto ligų gydymo komplikacijas;

15.10. pacientų, sergančių bendro pobūdžio ligomis, periodontologinio gydymo ypatumus;

15.11. periodonto ligų epidemiologiją bei dantų, veido ir žandikaulių srities ligų epidemiologijos pagrindus;

15.12. vietinio ir sisteminio poveikio medikamentus, medžiagas ir kitas priemones, naudojamas odontologijoje;

15.13. infekcines ir paveldimas ligas, susijusias su burnos patologija;

15.14. ekstremalias organizmo būkles, jų diagnostikos, diferencinės diagnostikos, pirmosios pagalbos teikimo ir gydymo principus;

15.15. medicininės statistikos pagrindus;

15.16. psichologijos pagrindus ir bendravimo ypatumus.

16. Gydytojas periodontologas turi mokėti diagnozuoti ir gydyti šias ligas:

16.1. gingivitą ir periodonto ligas (K05);

16.2. kitus dantų ir bedantės alveolinės ataugos pakitimus (K06);

16.3. stomatitą ir susijusius pakitimus (K12);

16.4. lūpų ligas (K13.0);

16.5. liežuvio ligas (K14);

16.6. paprastąją pūslinę (L10.0);

16.7. buliozinį (pūslinį) pemfigoidą (L12.0);

16.8. randėjantį pemfigoidą, gleivinių gerybinį pemfigoidą (L12.1);

16.9. plokščiąją kerpligę, nepatikslintą (L43.9);

16.10. daugiaformę raudonę, nepatikslintą (L51.9);

16.11. raudonąją vilkligę (L93);

16.12. infekciją ar uždegiminę reakciją dėl kitų vidinių protezų, implantų ir transplantatų (T85.78);

16.13. nekrozuojantį opinį stomatitą (A69.0);

16.14. nekrozuojantį opinį gingivitą (A69.1);

16.15. burnos ir ryklės nudegimą (T28.0);

16.16. pūslelinės viruso sukeltą gingivostomatitą (B00.2).

17. Gydytojas periodontologas turi gebėti:

17.1. įvertinti asmens sveikatos būklę, išsiaiškinti paciento sveikatos problemas, susijusias su odontologinėmis ligomis;

17.2. nustatyti galimas odontologinių ligų ankstyvasias komplikacijas ir būkles, keliančias pavojų ar grėsmę asmens sveikatai arba gyvybei;

- 17.3. teikti ambulatorinės odontologinės priežiūros (pagalbos) paslaugas, priskirtas gydytojo odontologo kompetencijai;
- 17.4. teikti būtinąją medicininę pagalbą;
- 17.5. gydyti periodonto ligas taikant premedikaciją ir sąmoningą sedaciją įstaigoje, teikiančioje reanimacijos paslaugas;
- 17.6. atlikti vietinę nejautrą;
- 17.7. gydyti periodonto ligas taikant bendrinę nejautrą;
- 17.8. vertinti paciento burnos būklę, atpažinti pirminius ir antrinius burnos gleivinės pažeidimo požymius;
- 17.9. ištirti burnos gleivinę ir kraštinį periodontą;
- 17.10. atlikti kraštinio periodonto rentgenologinio tyrimo įvertinimą;
- 17.11. analizuoti mokslinių tyrimų duomenis ir juos pritaikyti praktinėje veikloje;
- 17.12. gydyti ūmias periodonto būkles (nekrozinę periodonto ligą, periodonto pūlinius);
- 17.13. nechirurginiu būdu gydyti periodontą ir burnos gleivinę;
- 17.14. taikyti medikamentinį kraštinio periodonto ligų gydymą;
- 17.15. skirti vietinius ir /ar sisteminius antimikrobinus preparatus, įterpti vietinius antimikrobinus preparatus į periodonto ar/ir dantenų kišenes;
- 17.16. atlikti dantenų, burnos gleivinės aplikacijas gydomaisiais preparatais;
- 17.17. taikyti palaikomąjį kraštinio periodonto ligų gydymą;
- 17.18. prognozuoti kraštinio periodonto ligų gydymo rezultatus;
- 17.19. nustatyti periodonto ligos atsinaujinimo riziką;
- 17.20. chirurginiu būdu gydyti periodontą ir burnos gleivinę;
- 17.21. atlikti alveolės kaulo defektų augmentaciją;
- 17.22. atlikti dantų implantaciją;
- 17.23. atlikti uždaro sinuso ančio pakėlimo operaciją;
- 17.24. gydyti periimplantinius audinius ir defektus.

VIII. ATSAKOMYBĖ

18. Gydytojas periodontologas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atsako už padarytas profesinės praktikos klaidas, aplaidumą, netinkamą jam priskirtų funkcijų atlikimą, bioetikos ir Odontologų profesinės etikos kodekso nustatytų reikalavimų pažeidimą, profesinės kompetencijos viršijimą, pacientų teisių pažeidimą bei padarytą žalą paciento sveikatai.
